

Tilburg University

Noot bij: Rb. Assen (2009-11-24)

Koops, E.J.

Publication date:
2010

Document Version
Peer reviewed version

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Koops, E. J., (2010). *Noot bij: Rb. Assen (2009-11-24)*, Nov 24, 2009. (Mediaforum; Vol. (22)5, No. p. 170-172).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

RECHTBANK ASSEN
Sector strafrecht

Parketnummer: 19.606217-07

vonnis van de Meervoudige kamer d.d. 24 november 2009 in de zaak van het openbaar ministerie tegen:

Budget Webhosting,
gevestigd te [adres].

(...)

Tenlastelegging

De verdachte is bij dagvaarding tenlastegelegd, dat (...);

althans, indien ter zake van het vorenstaande geen veroordeling mocht volgen, ter zake dat

verdachte [naam medeverdachte] op meerdere tijdstippen in of omstreeks de periode 12 mei 2005 tot en met 04 juli 2007 in de gemeente Emmen, althans in Nederland en/of in Indonesië, opzettelijk de eer en/of de goede naam van [benadeelde] heeft aangerand door telastlegging van een of meer bepaalde feiten, te weten -zakelijk weergegeven - dat

- advocaat en psychopaat [benadeelde] zware fraude heeft gepleegd
- rechter bedriegend advocatentuij [benadeelde] schuldig is aan dood door schuld
- crimineel [benadeelde] schuldig is aan wederrechtelijke vrijheidsberoving
- [benadeelde] zich schuldig heeft gemaakt aan oplichting en bedreiging
- crimineel [benadeelde] heeft getolereerd dat er een onrechtmatige gijzeling heeft plaatsgevonden,

met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, immers heeft die [medeverdachte] met voormeld doel voormeld(e) geschrift(en), openlijk tentoongesteld, aangeslagen en/of verspreid, namelijk middels de website [website], terwijl die [medeverdachte] wist dat dit/deze telastgelegde feit(en) in strijd met de waarheid was/waren,

bij welk vorenomschreven misdrijf, verdachte tezamen en in vereniging met een ander, althans alleen, opzettelijk behulpzaam is/zijn geweest, althans gelegenheid en/of middelen tot het plegen van dat misdrijf heeft/hebben verschaft, door op of omstreeks in de periode 15 mei 2005 tot en met 4 juli 2007, te 's-Gravenhage, althans in Nederland, voornoemde [medeverdachte] via Budget Webhosting / Baffoon Webhosting, de website [website], de toegang tot het internet te verlenen, althans die website (voor derden) vanaf het internet toegankelijk te maken;

(...)

De vordering van de officier van justitie

De officier van justitie mr. J. Hoekman acht hetgeen aan de verdachte primair is tenlastegelegd niet wettig en overtuigend bewezen en vordert voor dat feit vrijspraak. Hij acht hetgeen subsidiair aan de verdachte is tenlastegelegd wettig en overtuigend bewezen en vordert, rekening houdende met het principiële karakter van deze vervolging en de omstandigheid dat verdachte nu al lange tijd in onzekerheid verkeert omtrent de afloop van deze zaak, de verdachte schuldig te verklaren zonder het opleggen van een straf.

De ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie

De rechtbank heeft bij vonnis van 22 juli 2008 het Openbaar Ministerie (OM) niet-ontvankelijk verklaard. In hoger beroep is dit vonnis door het gerechtshof Leeuwarden bij arrest van 20 april 2009 vernietigd. Het hof verklaarde de officier van justitie ontvankelijk in de vervolging en verwees de zaak terug naar deze rechtbank. De rechtbank verklaarde het OM niet ontvankelijk omdat aan de verdachte, als tussenpersoon die een telecommunicatiedienst verleent als bedoeld in artikel 54a van het Wetboek van Strafrecht (Sr), een beroep op een uit dat artikel voortvloeiende vervolgingsuitsluitingsgrond is onthouden nu het OM de verdachte een bevel ex artikel 54 Sr heeft gegeven terwijl daaraan geen machtiging van de rechter-commissaris ten grondslag ligt.

Het gerechtshof oordeelde onder meer dat het verwijt -en met name de aard van de betrokkenheid- dat de verdachte in het primair ten laste gelegde wordt gemaakt, te weten plegen/medeplegen aan smaad(schrift) dan wel laster, buiten de in artikel 54a Sr beoogde begrenzing valt. Nu dat artikel geen vrijstelling beoogt te bieden voor de gedraging zoals de verdachte primair is ten laste gelegd, heeft de rechtbank naar het oordeel van het hof het OM ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard in dit onderdeel van de tenlastelegging.

Vrijspraak van het primair tenlastegelegde

De verdachte dient van het hem in de dagvaarding primair tenlastegelegde te worden vrijgesproken omdat de rechtbank dit, evenals de verdachtes raadvrouw en de officier van justitie, niet wettig en overtuigend bewezen acht.

Medeplegen vereist nauwe en bewuste samenwerking. Dit houdt in dat medeplegers willens en wetens, dus met opzet, samenwerken tot het verrichten van de delictueuze gedraging.

De rechtbank is met de raadvrouw en de officier van justitie van oordeel dat hier geen sprake is van een bewuste en nauwe samenwerking. Budget Webhosting heeft 30.000 klanten. De activiteiten van het bedrijf beperken zich tot een technische aangelegenheid, namelijk het huren van een reseller-pakket van de eigenaar van de server en het verhuren van die hardware in gedeeltes (websites) aan de klanten. Niet aannemelijk is geworden dat Budget Hosting op enigerlei wijze betrokken is geweest bij de inhoud of opmaak van de onderhavige website.

De ontvankelijkheid van het openbaar ministerie ten aanzien van het subsidiair tenlastegelegde.

De raadvrouw heeft betoogd dat de verdachte een beroep op artikel 54a Wetboek van Strafrecht (Sr) is onthouden op grond waarvan het Openbaar Ministerie (OM) niet tot vervolging van de verdachte had mogen overgaan. Nu het OM dat toch heeft gedaan moet dat leiden tot niet ontvankelijkheid van het OM.

De raadvrouw heeft aangevoerd dat artikel 54a Sr een vervolgingsuitsluitingsgrond inhoudt indien wordt voldaan aan het bevel van de officier van justitie, na schriftelijk machtiging van de rechter-commissaris, om maatregelen te nemen om de gegevens ontoegankelijk te maken. In onderhavige zaak ontbreekt een dergelijk bevel om reden dat de rechter-commissaris geen machtiging aan de officier van justitie heeft verstrekt. De brief die de officier van justitie aan de verdachte heeft geschreven om de website ontoegankelijk te maken kan niet als een dergelijk bevel worden gezien.

Verdachte heeft in afwachting van een door de rechter-commissaris af te geven machtiging gewacht met het ontoegankelijk maken van de website mede gelet op de vrijheid van meningsuiting en het bovendien praktisch onuitvoerbaar is om gelet op het klantenbestand te beoordelen of de inhoud van de websites grievende uitspraken bevatten.

De officier van justitie heeft zich op het standpunt gesteld dat de vereiste machtiging wel aan de rechter-commissaris is gevraagd doch dat de rechter-commissaris op formele/principiële gronden tot niet ontvankelijkheid van het OM heeft beslist. Een inhoudelijke toetsing heeft niet plaatsgevonden door de rechter-commissaris. Dat leidt ertoe dat het OM niet kan worden verweten dat er geen machtiging door de rechter-commissaris is afgegeven. Evenmin kan het OM worden verweten dat niet is geappelleerd tegen de beslissing van de rechter-commissaris, omdat een dergelijke mogelijkheid ontbreekt. Onder deze omstandigheden kan het OM niet het recht ontzegd worden de zaak voor een inhoudelijke beoordeling aan de rechter voor te leggen. Mocht de rechtbank anders beslissen dan zou het OM op geen enkele wijze kunnen ingrijpen indien internetproviders strafbaar handelen.

De rechtbank overweegt het volgende.

Vaststaat dat in de onderhavige zaak een derde bij (het bedrijf van) de verdachte een webhostingpakket (website) heeft afgenomen om een voor iedereen toegankelijke website te kunnen maken. Op deze website zijn -zo stelt de officier van justitie- beledigende teksten geplaatst. Verdachte heeft geen gevolg gegeven aan de vordering van de officier van justitie om de website ontoegankelijk te maken. De rechter-commissaris heeft de vordering van de officier van justitie niet ontvankelijk verklaard en aldus geen inhoudelijke toetsing verricht ter zake van het beledigende karakter van de betreffende website. Als eerste is in deze aan de orde de vraag of de officier van justitie -ondanks het ontbreken van de machtiging van de rechter-commissaris- ontvankelijk is in de vervolging van de verdachte ter zake van het subsidiair tenlastegelegde.

Artikel 54a Sr houdt in dat strafrechtelijke vervolging is uitgesloten indien de tussenpersoon als zodanig voldoet aan een bevel van de officier van justitie, na schriftelijke machtiging op vordering van de officier van justitie te verlenen door de rechter-commissaris, om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van haar kunnen worden gevergd om de gegevens ontoegankelijk te maken

Uit de bij het wetsvoorstel behorende Nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 2001-2002, 28197, nr.5) blijkt onder meer het volgende:

"De vervolgingsuitsluitingsgrond beschermt de internet provider tegen vervolging wegens medeplichtigheid aan de doorgifte of opslag van gegevens, uitgaande van het normale niveau van oplettendheid dat van de internet provider kan worden gevergd.....

.....Er is evenwel voor gekozen de in de richtlijn neergelegde vrijstelling van aansprakelijkheid voor wat betreft het strafrecht om te zetten in een vervolgingsuitsluitingsgrond voor alle onderscheiden vormen van dienstverlening, in combinatie met de door de richtlijn geboden mogelijkheid om dienstverleners op rechterlijke instigatie de ontsluiting van de gegevens te doen beëindigen. Dit betreft het niet voldoen aan een bevel van de officier van justitie, met machtiging van de rechter-commissaris, om maatregelen te treffen voor het ontoegankelijk maken van gegevens. Eerst wanneer daaraan niet wordt voldaan, is er ruimte om de tussenpersoon strafrechtelijk ter verantwoording te roepen..... Artikel 54a van het Wetboek van Strafrecht beoogt het gevaar in te dammen dat de tussenpersoon, mede gelet op zijn in belang toenemende rol in het proces van gegevensuitwisseling door middel van communicatienetwerken, zich genoodzaakt voelt tot preventieve censuur over te gaan teneinde strafrechtelijke aansprakelijkheid te voorkomen."

De ratio die aan deze bepaling ten grondslag ligt is de vrijheid van meningsuiting in een digitale omgeving zoveel mogelijk te ondersteunen door de neiging tot preventieve censuur weg te nemen. De tussenpersoon kan zonder angst voor een strafrechtelijke vervolging van een ander afkomstige gegevens doorgeven of al dan niet tijdelijk opslaan. Zelfs al heeft zij kennis van het strafbare karakter van de gegevens. Wanneer zij echter een bevel krijgt van de officier van justitie, na machtiging van de rechter-commissaris, om de gegevens ontoegankelijk te maken, moet zij daaraan gehoor geven. Eerst wanneer daaraan niet wordt voldaan is er ruimte voor strafrechtelijke vervolging.

Zoals is komen vast te staan ontbreekt in onderhavige zaak de vereiste machtiging van de rechter-commissaris. Dat brengt met zich mee dat niet voldaan is aan het vereiste in artikel 54a Sr. De verdachte is daardoor een beroep op een vervolgingsuitsluitingsgrond onthouden. Het OM had niet tot vervolging van de verdachte mogen overgaan en moet daarom niet ontvankelijk worden verklaard.

De officier van justitie heeft in het bijzonder nog aangevoerd dat de rechter-commissaris niet tot een inhoudelijke beoordeling van de zaak is overgegaan en dat er geen rechtsmiddel openstaat om tegen deze beslissing van de rechter-commissaris op te komen. Daarmee -zo geeft hij aan- kan het Openbaar Ministerie geen verwijt worden gemaakt met betrekking tot het verkrijgen van de machtiging en zou, indien het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk wordt verklaard, er voor de officier van justitie geen enkele manier bestaan om in te grijpen in een geval als het onderhavige, waar -in zijn ogen- beledigende teksten op de website zijn geplaatst.

De rechtbank kan de officier van justitie niet volgen in zijn betoog. De wetgever heeft een wettelijk kader geschapen om internet providers te bewegen beledigende teksten op websites van hun cliënten te verwijderen. De doelstelling van dit wettelijke kader is (ook) te voorkomen dat internet providers overgaan tot het toepassen van preventieve censuur, dat het recht op vrije meningsuiting zou kunnen aantasten,

althans beknotten. Evident is dat bij toepassing van de wetgeving in onderhavige zaak de benodigde machtiging van de rechter-commissaris ontbreekt. Instemming met het standpunt van de officier van justitie zou er toe leiden dat dit door de wetgever ingestelde wettelijke kader niet wordt gevolgd en dat de rechtbank op de stoel van de wetgever gaat zitten. Dit zou er toe leiden dat de verdachte wordt geconfronteerd met een strafrechtelijke vervolging terwijl het wettelijke systeem dat niet toestaat. De officier van justitie kan indien hij in die situatie tot vervolging overgaat zelf bepalen dat er wel en wat er niet gepubliceerd wordt, zonder dat er door de machtiging van de rechter-commissaris een bepaalde -inhoudelijke- waarborg aan gekoppeld is. Daarmee is eveneens niet voldaan aan de voorwaarde van een rechterlijke uitspraak uit artikel 12, 3e lid van de Europese Richtlijn inzake elektronische handel (Richtlijn 2003/31/EG, PbEG L 178). Het ligt op de weg van de wetgever om -indien hij dit aangewezen acht- de door de officier van justitie gestelde onvolkomenheden in de geldende wetgeving te herstellen.

Beslissing van de rechtbank

De rechtbank verklaart niet bewezen hetgeen de verdachte primair is tenlastegelegd en spreekt de verdachte daarvan vrij.

De rechtbank verklaart de officier van justitie niet ontvankelijk in de vervolging van verdachte terzake van het subsidiair tenlastegelegde feit.

Dit vonnis is gewezen door H.H.A. Fransen, voorzitter, en mr. H. de Wit en mr. J.H.W.R. Orriëns-Schipper, rechters, in tegenwoordigheid van J. Bos, griffier, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de rechtbank op 24 november 2009.

Noot bij Rb. Assen 24 november 2009, LJN BK4226

Bert-Jaap Koops

Prof.dr. B.J. Koops is hoogleraar regulering van technologie aan de Universiteit van Tilburg.

In deze zaak wordt een webhostingbedrijf vervolgd voor medeplegen van, subsidiair medeplichtigheid aan, laster (art. 262 j^o 47 resp. 48 Sr) op een webpagina van een klant. Het draait om de vervolgingsuitsluitingsgrond van art. 54a Sr, ingevoerd bij de Aanpassingswet richtlijn elektronische handel (*Stb.* 2004, 210) om te voorkomen dat Internetaanbieders te snel tot zelfcensuur overgaan. Dat de wetgever daarbij steken heeft laten vallen, blijkt uit het verloop van deze zaak.

Art. 54a Sr luidt:

Een tussenpersoon die een telecommunicatiedienst verleent bestaande in de doorgifte of opslag van gegevens die van een ander afkomstig zijn, wordt als zodanig niet vervolgd indien hij voldoet aan een bevel van de officier van justitie, na schriftelijke machtiging op vordering van de officier van justitie te verlenen door de rechter-commissaris, om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om de gegevens ontoegankelijk te maken.

Omdat de officier de hostingaanbieder de gelegenheid wilde bieden de lasterlijke pagina op bevel te verwijderen en daarmee aan vervolging te ontkomen, vorderde hij een machtiging aan de rechter-commissaris. Deze verklaarde de officier echter op 24 september 2007 niet-ontvankelijk in deze vordering, omdat de wet daarvoor geen

grondslag biedt (zie onder). Vervolgens diende de officier op 10 oktober 2007 een nieuw verzoek in – eigenlijk een beroep, maar dat mocht niet zo heten omdat de wet niet voorziet in appel – dat de r-c eveneens op principiële gronden afwees.

De officier beval vervolgens het hostingbedrijf – zonder rechterlijke machtiging – de pagina te verwijderen, wat het bedrijf weigerde, waarop de officier tot vervolging overging. Op 22 juli 2008 verklaarde Rb. Assen (LJN BD8451) de officier niet-ontvankelijk voor zowel het primair als subsidiair telastgelegde, omdat de in art. 54a vereiste machtiging van de rechter-commissaris ontbrak en de hostingaanbieder daarom geen gebruik had kunnen maken van de mogelijkheid tot vervolgingsuitsluiting van 54a Sr. Dit vonnis werd terecht vernietigd door Hof Leeuwarden 20 april 2009 (LJN BI1645): 54a Sr is niet relevant voor het primair telastgelegde – medeplegen van laster – aangezien medeplegen een zo nauwe band met het uitingsdelict vergt dat er geen sprake is van vervolging *als tussenpersoon* maar als (mede)verantwoordelijke voor de inhoud.

Het Hof verwees de zaak terug en zo komen we bij de onderhavige uitspraak. Wat betreft medeplegen is de officier nu wel ontvankelijk maar daarvan wordt verdachte vrijgesproken. Het hostingbedrijf werkt immers niet ‘nauw en bewust’ samen met haar 30.000 klanten wat betreft de inhoud van hun pagina’s. Voor het subsidiair telastgelegde – medeplichtigheid aan laster – wordt de officier andermaal niet-ontvankelijk verklaard, nog steeds wegens het ontbreken van de rechterlijke machtiging. De officier had aangevoerd dat de r-c niet inhoudelijk had geoordeeld over de pagina en dat hem ook geen beroep openstond tegen afwijzing door de r-c; zijn enige optie is dan om de hostingaanbieder gewoon te vervolgen. De Rechtbank acht dat in strijd met het wettelijk systeem en de (ratio van de) Europese richtlijn e-handel.

Wat zich wrekt is dat de wetgever in art. 54a Sr een vervolgingsuitsluitingsgrond heeft opgenomen die is gebaseerd op een ontoegankelijkmakingsbevel van de officier en een rechterlijke machtiging, terwijl hij niet tegelijkertijd een wettelijke bevoegdheid heeft gecreëerd voor zo’n bevel, noch een wettelijk kader met waarborgen heeft geschapen.¹ De wetgever ging er bij de totstandkoming van art. 54a Sr gemakshalve van uit² dat het bevel genoemd in art. 54a Sr een grondslag zou krijgen in art. 125o Sv (een bevoegdheid tot ontoegankelijkmaking, ingevoerd bij Wet computercriminaliteit II, *Stb.* 2006, 300). Art. 125o Sv is daarvoor echter niet geschikt, omdat het alleen kan worden toegepast bij een doorzoeking, geen medewerkingsplicht schept voor een derde om gegevens ontoegankelijk te maken, en bovendien een voorlopige maatregel is die door de rechter ter zitting moet worden bevestigd of teruggedraaid. Daarnaast ontbreekt een stelsel van waarborgen, zoals een beroepsmogelijkheid voor de officier indien de r-c een machtigingsverzoek afwijst en rechtsbescherming voor verdachten. Dit laatste werd mooi verwoord door de r-c als reden voor afwijzing van het machtigingsverzoek door de officier:

Daarbij wijs ik met name op het ontbreken van een wettelijke uitwerking van artikel 54a Sr, waarvan ik het rechtsbeschermend element het belangrijkste vind; er is via de weg van artikel 54a Sr geen beklag mogelijk en een rechterlijke toetsing achteraf, alsmede een regeling voor het beëindigen van de ontoegankelijkmaking, zodra zou blijken dat deze niet langer mogelijk of nodig is, ontbreekt. (...) Het ontbreken van rechtswaarborgen weegt voor mij dermate zwaar dat ik niet, alleen met het oog op het zich kunnen beroepen op de

¹ Zie uitgebreid M.H.M. Schellekens, B.J. Koops & W. Teepe (2007), *Wat niet weg is, is gezien. Een analyse van art. 54a Sr in het licht van een Notice-and-Take-Down-regime*, Tilburg: TILT/Cycris, augustus 2007, [http://www.cycris.nl/uploads/NTD-54a_rapport -- 30 november 2007.PDF](http://www.cycris.nl/uploads/NTD-54a_rapport_-_30_november_2007.PDF).

² *Kamerstukken II* 2001/02, 28 197, nr. 3, p. 27.

vervolgingsuitsluitingsgrond door verdachten, voorbij kan en wil gaan aan het ontbreken van een in mijn ogen noodzakelijke, wettelijke uitwerking.³

Er is, met andere woorden, duidelijk sprake van een lacune in de wetgeving: er bestaat geen wettelijke grondslag voor een ontoegankelijkmakingsbevel – of, zoals het vaak wordt genoemd – een *Notice and Takedown*-regime (NTD). Het is niet aan de rechter om op de stoel van de wetgever te gaan zitten, zoals ook de Rb. Assen in de onderhavige uitspraak concludeert: ‘Het ligt op de weg van de wetgever om – indien hij dit aangewezen acht – de door de officier van justitie gestelde onvolkomenheden in de geldende wetgeving te herstellen.’ Gelukkig heeft de wetgever te kennen gegeven de lacune te willen dichten en een NTD-bevel in het Wetboek van Strafvordering op te nemen;⁴ een wetsvoorstel daartoe is nog niet verschenen. Wel is er een vrijwillige NTD-procedure operationeel op basis van een gedragscode.⁵ Hoewel ik mij wel kan vinden in de uitspraak van Rb. Assen – die in lijn is met het in noot 1 genoemde rapport – kan er ook anders tegen deze zaak worden aangekeken. Waar de rechtbank de nadruk legt op het *NTD-bevelskarakter* van 54a – met alle gebreken vandien – heeft de officier art. 54a Sr hier eerder gebruikt als *vervolgingsuitsluitingsgrond*, wat ook de primaire functie ervan is. Zijn (tweede) verzoek aan de r-c om een machtiging gaf aan dat hij het hostingbedrijf wilde vervolgen, maar het vooraf wel de gelegenheid wilde bieden het materiaal weg te halen. Zijn verzoek is er met andere woorden niet (primair) op gericht om het materiaal van Internet te krijgen, maar (vooral) om de aanbieder op zorgvuldige wijze te kunnen vervolgen voor de uiting. In dat licht valt er ook iets te zeggen voor het standpunt van de officier dat hij simpelweg een inhoudelijke beoordeling van het materiaal door een rechter wil, en de r-c of de rechter ter zitting zouden hem ontvankelijk hebben kunnen verklaren om vervolgens een oordeel te geven over (mede)plichtigheid aan) de lasterlijke uitingen. Het bevredigt het rechtsgevoel immers niet als een Internetaanbieder door justitie gewezen wordt op (mogelijk of wellicht zelfs onmiskenbaar) illegale inhoud maar weigert die inhoud weg te halen enkel en alleen omdat er een lacune in de wet zit. Daarvoor is art. 54a Sr toch niet bedoeld. Het beoogt Internetaanbieders uit te sluiten van strafrechtelijke aansprakelijkheid als ze geen weet hebben van illegale inhoud (‘kennen’) of er geen beschikkingsmacht over hebben (‘kunnen’), maar als aan beide voorwaarden van kennen en kunnen is voldaan zou – wat de ratio van 54a Sr en de Richtlijn elektronische handel betreft – er wel ruimte moeten zijn voor vervolging van de tussenpersoon. Dat de r-c en in diens kielzog de rechtbank die ruimte niet bieden – en zich dus onttrekken aan een inhoudelijk oordeel over de inhoud – is misschien wetstechnisch correct, maar ook nogal formalistisch. Afgaand op de telastlegging gaat het in casu om een webpagina met expliciete, zware beschuldigingen die ernstig smadelijk of lasterlijk lijken. Een teleologische lezing van de wetssystematiek, waarbij een inhoudelijk oordeel wordt geveld over de uitingen en de aansprakelijkheid daarvoor van het hostingbedrijf, dat na het bevel van de officier ‘kende en kon’, had mogelijk meer recht gedaan aan het rechtsgevoel dan de huidige grammaticale lezing die struikelt over het ontbreken van een rechterlijke machtiging. De eis van de officier – schuldigverklaring zonder strafoplegging – was mild genoeg om een principiële uitspraak van de rechtbank te rechtvaardigen over de

³ Beschikking r-c Assen 15 oktober 2007, RC-nrs. 07/414 en 07/415, parketnrs. 19606216-07 en 19/606217-07.

⁴ *Kamerstukken II* 2008/09, 28 684, nr. 232.

⁵ <http://www.samentegencybercrime.nl/NTD/?p=content>.

medeplichtigheid van de hostingaanbieder aan de lasterlijke uitingen, zonder het spook van (zelf)censuur op Internet op te roepen.

Wat daar ook van zij, de uitspraak geeft in elk geval een duidelijk signaal aan de wetgever om haast te maken met het invoeren van een zorgvuldige, verplichtende NTD-procedure, als vangnet voor gevallen als deze waarin vrijwillige medewerking van Internetaanbieders, om wat voor reden dan ook, niet werkt.